

Příloha č. 1

Projekt diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Marcela Radová

Osobní číslo: 66781429

Imatrikulační ročník: 2013

Vedoucí diplomové práce

PhDr. et Mgr. Lada Furmaníková, PhD.

Předběžný název diplomové práce

Dopady působení sociální služby na klienty chráněného bydlení

Formulace a vstupní diskuse problému

Zákon o sociálních službách definuje podmínky pomoci a podpory lidem v nepříznivé sociální situaci takto *„Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležité kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.“* (Zák. č. 108/2006Sb.). Výsledkem působení sociální služby na člověka by podle zákona tedy měla být změna jeho nepříznivé sociální situace. Tato změna je však výsledkem nejen působení sociální služby. Na člověka v chráněném bydlení působí i další faktory jako například rodina, opatrovník, další klienti, prostředí a jeho charakteristiky apod. Tyto faktory pak významně ovlivňují také samotné působení sociální služby na člověka. Cílem mé diplomové práce je zjistit, jaké jsou dopady působení sociální služby chráněného bydlení na cílovou skupinu lidí s mentálním znevýhodněním v chráněném bydlení.

Pracuji v neziskové organizaci poskytující sociální službu chráněného bydlení dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Naše organizace vznikla v roce 2006 v Libereckém kraji, a to prioritně za účelem podpory přechodu dospělých lidí s mentálním znevýhodněním z domovů pro osoby se zdravotním postižením do služeb chráněného bydlení. V současnosti naše služba pomáhá řešit nepříznivou sociální situaci také lidem, přicházejícím z běžného rodinného prostředí. V roce 2010 organizace rozšířila poskytování této služby také do Karlovarského kraje, kde

pracuji pátým rokem ve středisku Sokolov a vedu tým lidí, zajišťujících službu chráněné bydlení ve městech Habartov, Sokolov a Chodov.

Hlavním cílem mé práce je zjistit, *jaké jsou dopady působení sociální služby na klienty v chráněném bydlení* a v souvislosti s tímto organizací poskytující tuto službu *podat návrhy ke zvýšení efektivity služby ve smyslu naplňování cílů*, které by měly být v souladu s požadavky Zákona o sociálních službách. Ve své práci se tedy budu zabývat komparací reálných dopadů služby na klienty s očekávanými dopady deklarovanými v podobě cílů organizace.

Teoreticko-metodologické východisko, pracovní postupy, resp. výzkumné metody a techniky

V teoretické části práce se budu zabývat požadavky Zákona o sociálních službách na cíle sociálních služeb a způsoby jejich dosahování, legislativním ukotvením sociální služby chráněné bydlení. Dále se změřím na způsoby poskytování sociálních služeb a na proces individuálního plánování z hlediska požadavků odborné literatury na zavádění standardů kvality do praxe. V této části rovněž představím organizaci, její poslání a cíle.

V aplikační části práce provedu evaluační kvalitativní výzkum. Evaluační proto, že *„Evaluace skýtá šanci upravovat postupy, lépe plánovat, poučit se z chyb, lépe řídit a organizovat. Více než na zlepšování klade evaluace důraz na fungování. Například můžeme evaluovat systém poskytování sociální péče v konkrétním zařízení, a to s ohledem na poskytované služby“* (Topinka 2007:113). Výzkum provedu pomocí analýzy interních dokumentů organizace a osobní dokumentace klientů. Z dokumentů organizace bude mým cílem podrobně analyzovat materiály vztahující se k poslání a cílům služby a způsobu dosahování těchto cílů. Jedná se zejména o standardy kvality, ve kterých je obsaženo poslání, deklarované cíle služby, způsob dosahování těchto cílů, smlouva o poskytnutí sociální služby, individuální plánování a personální zajištění služby. Výstupem analýzy těchto dokumentů budou zjištění, jaké jsou očekávané dopady působení sociální služby na klienty ze strany organizace po formální stránce. Dále se budu zabývat analýzou osobní dokumentace klientů, pomocí níž budu zjišťovat především výchozí stav jejich sociální situace, potřeby a kroky k jejich naplňování, jejich osobní cíle ve vztahu k individuálním plánům a v neposlední řadě také současný stav jejich sociální situace. Zjistím tak reálné dopady působení sociální služby na klienty, jinými slovy jak a k jakým změnám u nich došlo. Zjištěné dopady působení služby na klienty následně podrobím komparaci s výstupy analýzy interních dokumentů organizace, čímž docílím zodpovězení otázky, jaké dopady mají přístupy, strategie a způsoby práce v organizaci na klienty služby. Výstupy provedené komparace dále povedou k vytvoření návrhu a jeho následnému předložení organizaci, jak zvýšit efektivitu poskytované služby chráněné bydlení. Konkrétně se budu zabývat otázkou aktuálnosti stávajících metodických postupů či absencí některého z nich. Tento

návrh na zefektivnění poskytované služby bude předmětem ohniskové skupiny, složené ze sociální pracovníce, metodika a pracovníků přímé péče, neboť tvorba a aktualizace metodických postupů, které mají být účinné v praxi, nemohou být dílem jednotlivce.

Předběžná bibliografie:

BICKOVÁ, L. *Individuální plánování a role klíčového pracovníka v sociálních službách*. 1. vyd. Tábor: Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky, 2011, 272 s. ISBN 978-809-0466-814.

BOUKAL, P. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

HAVRDOVÁ, Z.: *Kompetence v praxi sociální práce*. Praha: Osmium 1999. ISBN 80-902081-8-5

HENDL, J.: *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2

HOLASOVÁ, V. M. *Kvalita v sociální práci a v sociálních službách*. Praha: Grada Publishing a.s., 2014. ISBN 978-80-247-4315-8

KEENE J. *Clients with Complex Needs: Interprofessional Practice*. John Wiley & Sons, 2008. ISBN 0470680091, 9780470680094

KOPŘIVA, K.: *Lidský vztah jako součást profese*. 4. vydání, Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-492-X

KOZLOVÁ, L.: *Sociální služby*. Praha: Triton, 2005. ISBN 80-7254-662-7

KRUTILOVÁ, D., ČÁMSKÝ, P., SEMBDNER, J.: *Sociální služby – Tvorba a zavádění Standardů kvality poskytovaných sociálních služeb*. 2009. Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR. ISBN 978-80-254-3427-7

MATOUŠEK, O. a kol.: *Metody a řízení sociální práce*. 1. Vydání, Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2

Zdroje použité při tvorbě projektu:

JANOUSHKOVÁ, K. *Metodické a koordinační dovednosti v sociálních službách: sborník studijních textů pro metodiky sociální prevence a sociální kurátory pověřené koordinační činností*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita Ostrava, 2007, 351 s. ISBN 978-807-3682-293.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

NÁPLŇ SLUŽBY – 9033 (Habartov, 1. Máje 22 - byt č. X)

KA- klíčový asistent – E.T. SA- sloužící asistent

POTŘEBY KLIENTA:

➤ Zdravotní oblast

- Zajištění preventivních prohlídek a objednávání k lékaři- KA
- Kontrola lékování – SA
- Hlídkání zásoby léků – KA
- Doprovod k lékaři – SA

➤ Hospodaření s financemi

- Hospodaří ve spolupráci s asistentem – finance jsou vydávány před každým nákupem a po nákupu vyúčtovány - SA
- Výdej volných POP – každý den 25,- Kč – SA
- S, POP – vyzvedává na Dolmenu se SA

➤ Úřady

- Doprovod- sociální pracovnice
- Vedení osobní dokumentace - KA
- Klientka je omezená ve svéprávnosti- opatrovník sestra S. Martínková

➤ Strava

- Sestavování jídelníčku na měsíc – SA
- Středa – veřejné stravování – SA
- Vaření- slovní vedení u jednoduchých jídel u složitějších potřebuje dopomoc – SA

➤ Úklid

- Mytí oken - SA
- Slovní vedení, připomenutí a dopomoc při běžném úklidu – SA - průběžně

Slovní vedení, dopomoc a naplánování velkého úklidu- SA – sobotu

IPK – Vyrábění na Dolmenu, Bazén

IPA – Hippoterapie, Cestování, Vaření, Hospodaření s penězi

RS – Poranění při vaření, Samostatný pobyt venku v místě bydliště

RO – Vypínání sporáku, Zamykání léků, Vracení klientky domů

Docházka do dílen:

Po, Út, Čt a Pá - jezdí do Sokolova s asistentem vyzvednout XY z dílen – sama chce jet, ráda cestuje

Středa – vyrábění s MK na Dolmenu – doprovod SA

Noční dohled – noční služba na bytě

EPI – hlídáme, když jde na WC, aby neupadla, po vstávání kontrolujeme postel, zda není pomočená. Někdy dochází ve spánku k záchvatu a pomočení – je pak nutné převléci postel

NIKDY NEZAPOMENOUT:

! Komunikace se 9033 a spolupráce s ní velmi závisí na jejím momentálním rozpoložení. Snažíme se ji vždy k činnosti motivovat.

! Motivací může být – pochvala, káva s asistentem, návštěva restaurace.

! 9033 většinou s asistentem spolupracuje, pokud spolupráci odmítá, zkouší se spoluúčast asistenta – asistent se zapojí do domácí práce s ní.

- ! Prevencí EPI je omezení sledování TV a PC – je dobré ji aktivizovat ručními pracemi, omalováním, procházkou – každý den.
- ! Pokud má EPI záchvat, zaznamenáme do diáře EPI a do knihy denních záznamů.
- ! Pokud jde 9033 sama z bytu – procházka, nákup, mapujeme, za jak dlouho se vrátí – ráda sama cestuje za rodinou – pokud se nevrátí, postupujeme, viz RO – vracení klientky domů.

Příloha č. 3

Vysvětlivky k poskytování základních činností		
kód	základní činnost	činnost zahrnuje
A	pomoc s přípravou stravy	Nákup surovin, zajištění dodavatele stravy, příprava nápojů, stravy; podpora v rámci zdravé výživy
B	poskytnutí ubytování	praní a drobné opravy ložního a osobního prádla a ošacení
C	Pomoc při zajištění chodu domácnosti	Nákup surovin, úklid nákupu; příprava bytu na nastěhování + úklid související se stěhováním; úklid a údržba domácnosti, péče o lůžko, o prádlo, oblečení a boty; větrání či vytápění; obsluha domácích spotřebičů; nakládání s odpady; podpora v hospodaření s penězi; péče o květiny, domácí zvíře apod.
D	Pomoc při osobní hygieně	Běžná hygiena; pomoc s oblékáním, výběrem a přípravou oblečení; pomoc s obutím, zouváním; celková úprava vzhledu; vstávání a uléhání; provedení jednoduchého ošetření; dodržování léčebného režimu; pomoc při využití WC
E	Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti	pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím; nácvik psychických a sociálních dovedností; zajištění podmínek pro přiměřené vzdělávání; podpora v oblasti partnerských vztahů; podpora při získávání návyků souvisejících se zařazením do pracovního procesu, příprava na zaměstnání, asistence na pracovišti; orientace v čase, místě a osobách
F	pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s přirozeným sociálním prostředím	doprovázení do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na zájmové aktivity, orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby; pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a pomoc a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob; navazování a udržování přátelských kontaktů; podpora a pomoc při využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů
G	sociálně terapeutické činnosti	kommunikace, oblíbené činnosti, znalost opatření bezpečnosti; domluva návštěvy; řešení soužití v bytě; plánování aktivit, IP; noční dohled
H	pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů	využívání veřejných služeb a institucí; řešení dluhů a exekucí; uzavírání smluv; nakládání s majetkem; využívání soc.dávek; uplatňování politických práv; ochrana před zneužíváním; obstarávání osobních záležitostí; vyřizování osobních dokladů apod.

PLÁN ASISTENTA

Jméno asistenta: E.T.

Jméno klienta: 9069

1. **Konkrétní cíl**

Udržení pořádku v bytě.

Podílení se na úklidu společných prostor.

Úklid vlastního pokoje.

2. **Historie klienta a důvody, které asistenta vedou k tomuto plánu**

V minulosti žila v ústavu – uklízela jen svou část pokoje – byly tam uklízečky

Pak žila v bytě PSB – neuklízela vůbec.

Klientka nemá zažité návyky na údržbu domácnosti.

Úklid pro ni není důležitý – nezajímá ji.

3. **Vyjádření klienta k plánu (nejen verbální)**

Úklid jí nebaví, ale s plánem souhlasí. Myslí si, že rozpis úklidů jí v tom pomůže.

4. **Způsob dosažení cíle, metodika, jak to asistent zajistí, jednotlivé kroky**

- Vytvoří se tabulka s rozpisem úklidu na společné prostory

- Asistent jí připomene tabulku, pokud si sama vzpomene (dostane prostor 30 min.) – pokud odmítne, asistent zkusí motivaci, nabídne spoluúčast – pokud odmítne, asistent na ni netlačí

- Asistent jí doporučí, aby si 2x v týdnu uklidila pokoj v PO a PÁ – nabídne jí spoluúčast na úklidu- „pojď půjdeme uklízet tvůj pokoj a u toho si budeme povídat“. Jako motivace může fungovat například „Když to zvládneme včas, zbyde čas i na prohlížení fotek!“

- Pokud neuklidí, asistent do zapíše do knihy denních záznamů a barevně zvýrazní

- Další den to asistent zkusí znovu – opět motivace, spoluúčast...

- Vytvoříme manuál na úklid koupelny, pokoje a kuchyně a velkého sobotního úklidu.

5. **Jak je klient zapojen do tohoto plánu**

Je seznámena s plánem, se svými možnostmi volby

Aktivně se zapojuje do úklidu

5. **Předpokládané obtíže v plánu/rizika**

Odmítne uklízet, bude mít nepořádek v pokoji

Datum vytvoření: 10/2016

Podpis klienta:

Podpis klíčového pracovníka:

Podpis metodika chráněného bydlení:

S plánem byli seznámeni:

PRŮBĚHY.

20. 12. 2016 – Někdy zabere motivace, jindy ne, uklízí nerada, je třeba dopomoc od asistenta.

17. 3. 2017 – Má rozvržené dny, kdy spolu s asistentem uklízí. Učí se rovnat oblečení, zatím není příliš úspěšná

20. 5. 2017 - Hlásí příchozím asistentům, že má již uklizeno, čeká na pochvalu. Je třeba ale stále „dotahovat“.

Červen, červenec, srpen 2017 – Klientka dobře spolupracuje. Má dopředu naplánováno, co a kdy se bude uklízet. Většinou s ní v tomto směru není velký problém. Jen je třeba dohled. Pokud by nebylo ze strany asistentky připomenutí, nebude úklid vykonávat.

Září, říjen, listopad 2017 – v plánu pokračujeme, zatím beze změn.

Prosinec 2017, leden 2018 – klientka někdy úklid pokoje finguje tím, že si odpadky nahází za skříňky, nebo za postel, také oblečení ve skříni je rozházené, proto je potřeba zvýšená kontrola. Jinak v plánu pokračujeme.

Únor 2018

V plánu pokračujeme zatím beze změn

Březen, duben, květen 2018

Klientka se velmi zlepšila v úklidu, je mnohem samostatnější a snaživější. Asistenci a dohled stále potřebuje, ale shodly jsme se, že plán na úklid bytu zcela zaktualizujeme.

Jde prakticky znát, jak klientka má už nějaké návyky v uklízení i zažité, no a na dalších stále budeme pracovat. Důležité je, že klientka se v tomto směru posouvá dopředu, a také měla velkou radost za všimnutí si její snahy a zlepšení.